

д-ра В. Вериги про роль ученого в розвитку Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка, д-ра В. Омельченка про сучасний стан грушевськознавства у діаспорі, а також ґрунтовне дослідження літературознавця А. Стебельської, присвячене київському проповідництву XI—XII ст. в оцінці М. Грушевського.

Особливий резонанс мали виступи гостей з України. У першу чергу це стосується пристрасної доповіді Я. Дзирри «Михайло Грушевський і українське козацьке літописання 17—18 ст.» Побудова доповіді за методологічним принципом дозволила не лише розкрити дану проблематику в її суті, але й висвітлити актуальні питання наукових пошуків у сучасний період, висвітлити болючі проблеми сучасного грушевськознавства й української історичної науки в цілому. До таких проблем можна віднести, зокрема, брак працівників достатньої кваліфікації і належних моральних якостей, які б досліджували історичний процес з усією об'єктивністю і разом з цим відчували б притягання культурологічного поля свого народу. Зачепив доповідач і питання дефіциту навчальної літератури, в якій би правдиво показувалася історія рідного народу (інтерес до неї тепер значно зріс в Україні, особливо серед молоді).

Цікавою була доповідь молодого науковця з Херсона В. Назаренка, який спинився на особливостях схеми української історії В. Антоновича. Він окремо наголосив на необхідності об'єктивного вивчення історії, звільнення наукових пошуків з пут будь-яких ідеологічних обмежень.

Хотілося б відзначити копітку працю п. К. Роговського по організації конференції і, зокрема, представлену ним виставку книжок, пов'язаних з ім'ям великого історика.

Насамкінець відбувся круглий стіл, де йшлося про сучасні завдання української історичної науки у контексті ювілею М. Грушевського.

Єдине, чого, напевно, варто було б побажати — це більшої кількості зацікавлених учасників з числа інтелектуальної української громадськості. Це думка автора даного допису, який більш як місяць перебуває у гостинній Канаді. Може, справді, в Україні (в Києві або Львові) інтерес до подібних форумів був би помітнішим хоча б тому, що ім'я М. Грушевського стало можливим вимовляти вголос зовсім недавно. Багато хто тривалий час нічого не знав про його діяльність, а для декого він був узагалі невідомий.

У цілому ж конференція стала важливим кроком у розробці грушевськознавчої тематики, допомогла висвітлити основні віхи життя й праці великого історика, громадського й державного діяча Михайла Грушевського.

І. Г. Пашук (Рівне)

Перша регіональна наукова конференція «Велика Волинь: минуле і сучасне»

14—16 листопада 1991 р. за ініціативою Рівненських краєзнавчого товариства й обласного відділення Українського фонду культури було проведено першу регіональну наукову конференцію «Велика Волинь: минуле і сучасне». Були заслухані та обговорені доповіді й повідомлення з історії, археології, фольклору та етнографії, літератури і мови, народних звичаїв і промислів тощо, які стосувалися маловідо-

мих, призабутих або раніше однобічно висвітлюваних сторінок історії колишнього Волинського краю — від сивої давнини до сучасності.

На пленарному засіданні виступив головний експерт Рівненського обласного відділення Українського фонду культури О. І. С м и к, який обгрунтував єдину наукову програму «Велика Волинь». Намічено згрупувати всі наукові й краєзнавчі сили не тільки регіону, а й давно вже існуючих товариств і об'єднань «Волинь», що діють в українській діаспорі, зокрема, в Англії, Німеччині, Канаді, США, Чехо-Словаччині, Польщі. Значний інтерес присутніх викликали доповіді й повідомлення, виголошені зав. відділом Рівненського краєзнавчого музею канд. іст. наук Г. В. Б у х а л о м «До історії волинських німців», ст. наук. прац. Житомирського краєзнавчого музею П. С. С л і д з ю к о м «Житомир — губернське місто Волині у 1804—1921 роках», викл. Рівненського педагогічного інституту ім. Д. З. Мануїльського канд. філолог. наук Я. О. П о л і щ у к о м «Осмислення Волині як етнокультурного комплексу», ст. викл. Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки Г. Г. П а в л о в с ь к о ю «Народна культура Волині у фольклорно-етнографічних дослідженнях Лесі Українки», прор. Рівненського інституту культури канд. філолог. наук С. І. Ш е в ч у к о м «Народознавчі студії Г. Р. Равчука», наук. прац. Острозького історико-культурного заповідника Рівненської області М. П. Маньком «До історії чеських поселень на Волині».

Активно обговорювалися доповіді й повідомлення, з якими виступили учасники двох секційних засідань з проблем історії і культурних традицій регіону: В. К. П'ясецький (Рівне) «Палеолітичне місцезнаходження біля с. Жорнів Дубнівського району на Рівненщині та деякі питання стратиграфії палеоліту», А. П. С а в ч у к (Київ) «Прип'ятське Полісся — межа давньослов'янського світу», Б. А. П р и щ е п а (Рівне) «За матеріалами досліджень волинського міста давньоруського часу Дорогобужа», М. Ю. К о с т р и ц я (Житомир) «Діяльність товариства дослідників Волині», В. Ф. Д а в и д ю к (Луцьк) «Народна гра «Куці-баба» в контексті обрядовості Західного Полісся і Волині» та інші.

На конференції директору народного краєзнавчого музею у с. Степань Сарненського району краєзнавцю М. К. П і н ч у к у було вручено премію «За відродження Волині», встановлену Рівненським обласним відділенням Українського фонду культури.

І. М. Гуньовський (Львів)

X Подільська обласна наукова конференція з історичного краєзнавства

Десята наукова конференція з історичного краєзнавства відбулася 5 вересня 1991 р. Більшість доповідей, прочитаних на ній, була пройнята болем за долю України. На конференції порушувалося питання про вивчення архівів не тільки України, а й Москви, Санкт-Петербурга, Парижа, Лондона, Стамбула й Варшави, в яких зберігаються матеріали з історії нашої Батьківщини (проф. І. Г. Ш у л ь г а), висвітлювалася національно-визвольна боротьба українців у різні історичні періоди, визначалася роль окремих діячів у ній: Івана Мазепи, Симона Петлюри, Володимира Винниченка. Проф. М. М. К р а в е ц ь виступив з доповіддю «Значення праць М. С. Грушевського для вивчення історії Поділля».